

Abstrakt

Předkládaná studie je pokusem o uvedení Heideggerova pojetí pravdy myšlené jako neskrytost bytí do souvislostí s problematikou bytnosti techniky [Ge-stell], a to s ohledem k nebezpečí [Gefahr], které se skrývá v tomto specifickém způsobu odkrývání. Pravda je u Heideggera oproti tradici myšlena jinak, totiž ve své vazbě ke svobodě zakoušené jako otevřenost vztahování. Heidegger se zde pokouší vyvést otázku po bytostném určení pravdy z oblasti obvyklého tázání vázaného a vedeného předem určitou představou pravdy. Otázka po charakteru konkrétní význačné cesty k neskrytosti bytí, umění, otevírá druhou kapitolu. Sledujeme zde, jak se otázka neskrytosti bytí rozvíjí v tázání po původu uměleckého díla. Umění se ukazuje jako jedna z bytostných cest k neskrytosti bytí. Umělecké dílo dává podobu místu, kde jsme a žijeme. V díle umění se otevírá bytostný svět.

V současné epoše dějin bytí však vládne specifický způsob odkrývání, zakrývající odkrývání, v němž se svět odpírá. Čelíme zpustnutí věcí a odepření světa. Je proto třeba tázat se po způsobu odkrývání vládnoucím v bytnosti techniky, v němž se specifickým způsobem, tj. v zakrývajícím odkrývání, uděluje bytí. V tomto specifickém údělu odkrývání se plastičtěji a v konkrétních souvislostech ukazuje to, co známe jako insistování. Heidegger je vypracovává v koncepci tzv. Ge-stellu coby poslední a významově nejprázdnější epochy dějin bytí. Tento způsob odkrývání se ukazuje jako nebásnický. Je tu však ještě stále, byť skomírající, možnost jiné řeči. Řeči, která je s to dbát nebezpečí, řeč básnivá. V ní může ještě vyrůstat to záchranné, tj. smysl schraňující. V řeči dbalé bytostného nebezpečí se nabízí možnost otevřít se technice ve svobodném vztahu k bytnosti techniky. Básnění je bytostnou cestou k neskrytosti. Je to cesta, která dává teprve podobu místu, kde jsme a žijeme. Právě básnická řeč skýtá možnost obratu [Kehre] v nebezpečí [Gefahr], protože je řečí dbalou bytí.